

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce v právní věci stěžovatele **Ing. S. Ch.**, zastoupeného Mgr. Vladimírem Novotným, advokátem se sídlem v Praze 2, Lípová 15, za účasti **Magistrátu hlavního města Prahy**, se sídlem v Praze 1, Mariánské nám. 2, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2006, č. j. 10 Ca 328/2005 - 22,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2006, č. j. 10 Ca 328/2005 – 22,
se z r u š u j e a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 27. 3. 2006, č. j. 10 Ca 328/2005 - 22 odmítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru občanskosprávních agend (dále jen „účastník“) ze dne 7. 10. 2005, č. j. MHMP 201566a/2005, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 10, odboru občanskosprávního ze dne 8. 7. 2005, č. j. OOS/ZTP-49a/2005, jímž byl na návrh manželů P. zrušen údaj o místě trvalého pobytu stěžovatele na adrese P. – S., N. T. Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení konstatoval, že stěžovateli bylo napadené rozhodnutí účastníka doručeno dne 18. 11. 2005 a dvouměsíční lhůta k podání žaloby ode dne doručení uplynula dne 18. 1. 2006. Stěžovatel proti tomuto rozhodnutí sice podal včas žalobu, v níž namítl nesprávný postup a nesprávné posouzení věci s tím, že další důvody budou rozvedeny v následném podání, ale v rozporu s ustanovením § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., do 18. 1. 2006 neuvedl, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky za nezákonné nebo nicotné. Jelikož tyto důvody nebyly soudu sděleny ve lhůtě, která je stanovena pro podání žaloby, nebylo ani možno správně rozhodnutí přezkoumat. Městský soud nevyzýval stěžovatele k doplnění žaloby proto,

že napadené správní rozhodnutí je z přezkoumání vyloučeno ustanovením § 70 písm. a) s. ř. s. Je tomu tak proto, že údaj o místu pobytu má ve shodě s judikaturou Ústavního soudu pouze evidenční charakter, a napadené rozhodnutí není proto po materiální stránce správním aktem, kterým se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. Se zřetelem k tomu, že jde o takový nedostatek podmínky řízení, pro který nelze pokračovat, městský soud žalobu odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě proti tomuto usnesení z důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., vyjádřil stěžovatel nesouhlas s rozhodnutím městského soudu. Stěžovatel namítal, že z ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nevyplývá, jak konkrétně mají být žalobní důvody uvedeny. Jelikož při sepisování žaloby nebyl právně zastoupen a sám nemá právnické vzdělání, pouze uvedl, že „došlo k nesprávnému posouzení všech okolností a k nesprávnému postupu ve věci, na základě čehož bylo rozhodnuto o zrušení trvalého pobytu žalobce na adrese P. – S., N. T.“ Se zřetelem k tomu je proto přesvědčen, že obecně žalobní důvody v dostatečném rozsahu sdělil a tyto pak mohly být případně na základě výzvy městského soudu upřesněny. To se však nestalo a ani skutečnost, kdy sám uvedl, že jeho podání bude doplněno, nezakládá důvod k odmítnutí žaloby. Proto navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

Účastník ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na obsah napadeného usnesení městského soudu, s nímž se plně ztotožnil a současně uvedl, že ministerstvo vnitra neshledalo opodstatněným podnět stěžovatele k přezkoumání napadeného správního aktu. Z těchto důvodů navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Pokud stěžovatel namítal, že z ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nevyplývá, jak konkrétně mají být žalobní důvody uvedeny a že obecně sdělil v dostatečném rozsahu, Nejvyšší správní soud tuto stížní námitku neshledal důvodnou.

K projednávané problematice se opakovaně vyslovil Ústavní soud i Nejvyšší správní soud (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 6. 2000, sp. zn. III. ÚS 631/99 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2004, sp. zn. 6 Azs 22/2004). Oba tyto soudy poukázaly na to, že v režimu správního soudnictví je nezbytné uvést žalobní body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení týkající se porušení zákona. Musí uvést konkrétní skutkové i právní důvody, kterými vymezuje ve vztahu k rozhodujícímu soudu přezkum zákonnosti žalobou napadeného správního rozhodnutí.

Je proto věcí žalobce, aby stanovil meze přezkumu soudem, a to jak kvantitativně (označením jednotlivých výroků, které napadá), tak i kvalitativně (uvedením žalobních bodů). Žalobce proto musí včas a dostatečně konkrétně popsat důvody, pro které má za to, že je napadené rozhodnutí nezákonné. Žalobce může měnit rozsah, v němž rozhodnutí správního orgánu napadá a uvádět i příslušné důvody. Rozšiřovat je však může pouze do konce lhůty stanovené zákonem pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). Po jejím uplynutí již není možné vznášet v průběhu řízení další výhrady proti správnímu rozhodnutí a k žalobním bodům uplatněným později soud nemůže přihlížet. Vzhledem k tomu, že řízení ve správním soudnictví je ovládáno dispoziční zásadou, nemůže soud přezkoumávat správní

rozhodnutí nad rámec vymezený žalobcem v žalobě a z vlastní iniciativy jeho projev nahrazovat a sám vyhledávat právní vady napadeného aktu. Z důvodu zvláštní povahy správního soudnictví a způsobu rozhodování v něm tudíž neplatí obecná zásada, podle níž k zákonem stanoveným obsahovým náležitostem návrhu nepatří právní zdůvodnění návrhového žádání (§ 79 o. s. ř.).

Žalobní tvrzení stěžovatele v podané žalobě, že napadené správní rozhodnutí je výsledkem nesprávného posouzení všech okolností a nesprávného postupu ve věci, na jejichž základě bylo rozhodnuto o zrušení jeho trvalého pobytu, je podle názoru Nejvyššího správního soudu zcela obecné. V žalobě bylo třeba uvést žalobní body, jimiž stěžovatel konkretizuje svá tvrzení o porušení zákona či jiného právního předpisu (skutkové a právní důvody) a jimiž ve vztahu k rozhodujícímu městskému soudu vymezuje rozsah přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí, jehož se žalobou dovolává. Stěžovatel naprosto opomenul obsahovou argumentaci ve vztahu k tvrzenému porušení zákonnosti v napadeném správním rozhodnutí. V důsledku toho pak ze žaloby v rozporu se zákonem nevyplývá, v čem konkrétně nezákonnost předmětného správního rozhodnutí spatřuje. To, že si stěžovatel sám byl vědom nedostatečnosti podané žaloby potvrzuje i to, že v ní uvedl, že podrobnější rozvedení důvodů bude doplněno v samostatném podání.

Dále stěžovatel v kasační stížnosti namítal i to, že sdělené žalobní důvody mohl upřesnit na základě výzvy městského soudu, která ale nebyla vydána, a proto ani jím uvedená skutečnost, že jeho podání bude doplněno, nezakládalo důvod k odmítnutí žaloby.

Nejvyšší správní soud poukazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 392/01, který v obdobné věci zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2001, č. j. 38 Ca 408/2000 - 34 a současně z hlediska výzvy k odstranění vad žaloby vyslovil právní názor, že ani lhůta 5 dní, byť je značně krátká a byť je do ní zahrnuta sobota i neděle, neznemožňuje soudu, aby stěžovatele vhodným způsobem vyzval k odstranění vad. V případě potřeby i telegraficky, či ho předvolal, aby odstranil vady do protokolu. Se zřetelem k tomuto nálezu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovateli bylo postupem městského soudu, který ho vůbec nevyzval k odstranění vad žaloby, znemožněno účinně se domáhat ochrany svého práva, a tím bylo porušeno jeho základní právo zakotvené v čl. 36 odst. 1, 2 Listiny základních práv a svobod. Jak vyplývá z obsahu soudního spisu, žaloba stěžovatele byla doručena městskému soudu dne 27. 12. 2005, tedy 22 dnů před koncem lhůty k podání žaloby uvedené v ustanovení § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Pokud žaloba neobsahovala vymezení důvodů nezákonnosti, šlo o vadu odstranitelnou, a bylo proto povinností městského soudu vyzvat stěžovatele k jejímu odstranění. Městský soud tak neučinil s odůvodněním, že napadené správní rozhodnutí je z přezkoumání soudem vyloučeno. Nejvyšší správní soud má za to, že tento důvod nemůže obstát. Je tomu tak proto, že nebylo vůbec známo, jaké konkrétní skutkové a právní důvody by stěžovatel v případě výzvy k odstranění vad namítal do uplynutí lhůty k podání žaloby. To je významné již z toho důvodu, že rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu není vyloučeno z přezkoumání soudem přímo ze zákona. K vyloučení rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu ze soudního přezkumu dospěla praxe výkladem, protože dovodila, že údaj o místu pobytu má pouze evidenční charakter, a nejde proto o rozhodnutí v materiálním slova smyslu, které by splňovalo kriteria daná v ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. Není proto vyloučeno, že by stěžovatel např. namítal nicotnost napadeného správního rozhodnutí, tedy, že vůbec nejde o rozhodnutí, které nemůže nabýt právní moci a vykonatelnosti, jež proto nevyvolává žádné právní účinky ohledně vzniku povinnosti jím ukládané. Případný výrok o nicotnosti by pak jistě měl přednost před rozhodnutím soudu o vyloučení úkonu správního orgánu

ze soudního přezkoumání podle ustanovení § 70 s. ř. s., které předpokládá alespoň prezentaci ve formě rozhodnutí, i když jinak nejde o rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., (z hlediska ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., by zřejmě nešlo o případ uvedený v ustanovení § 68 písm. c) s. ř. s., jenž je tak nepoužitelné, protože zákon č. 71/1967 Sb., správní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2005, vyslovení nicotnosti neupravoval, takže i nicotné rozhodnutí by muselo být ve správním řízení zrušeno). V této souvislosti je nutno poukázat také na to, že otázkou přezkumu rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 As 67/2005.

Nejvyšší správní soud proto z uvedených důvodů napadené usnesení městského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). O kasační stížnosti rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

V tomto řízení bude na městském soudu, aby vyzval stěžovatele vhodným způsobem k odstranění absence konkrétních skutkových a právních důvodů nezákonnosti správního rozhodnutí v době zbývajících do konce uplynutí lhůty k podání žaloby a poté vydal rozhodnutí odpovídající zákonu. Nejvyšší správní soud nad rámec uvedeného jenom připomíná, že případy uvedené v ustanovení § 70 s. ř. s., zakládají nepřipustnost žaloby ve smyslu ustanovení § 68 písm. e) s. ř. s., kde pak přichází v úvahu odmítnutí žaloby podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a nikoliv podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Městský soud rozhodne v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. února 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu